

ning vil være til Gavn for Samfundet i dets Helhed. Selvfølgelig erkender jeg, at det alene, ikke for Landmændene, men for alle Klasser, der arbejde med laante Kapitaler, og det er vel i Reglen de fleste, er af Bigtighed at kunne faa disse Kapitaler paa billigst mulig Maade, og naar Markedets Tilstand er den, at Renten kan gaa ned, bør de ogsaa have denne Fordel, men dersom Tilstanden ikke er saaledes, og dersom der skal anvendes mere eller mindre kunstige Midler for at gennemføre en saadan Rente, hvad vil saa Følgen blive? Den vil i grumme mange Tilfælde blive, netop fordi saa mange Kapitalister ere smaa og henbiste til mere eller mindre at leve af deres Renteindtægt, at de ikke kunne finde sig i en saadan Rentenedsættelse. De ville søge Erstatning ved at anbringe deres Kapitaler paa en mere eller mindre tvivlsom Maade; argentinfste, græske og lignende højt usikre Bærdipapirer ville finde Indgang paa det danske Marked i et Omfang, som i og for sig ikke kan anses for ønskeligt, og man vil, som Erfaringen har vist i saadanne Perioder, sikkert blive Vidne til, at der opstaar en Mængde mere eller mindre vilde Spekulationer, der sluger Masser af Kapital, og det bør erkendes, at det er et Tab for Samfundet som Helhed. Jeg tror, der er mange forfælske Momenter, at tage i Betragtning, naar man rejser det Spørgsmaal, om en Konvertering er betimelig eller ikke, om Tidspunktet er kommet til at gennemføre en Konvertering i et saa stort Omfang, eller ikke; thi som sagt, saa rigtig jeg finder det, at den finder Sted, naar virkelig Kapitalmarkedets Tilstand egner sig dertil, saa betænkelig er jeg ved at gaa til ved kunstige Midler at trykke Renten ned til et Standpunkt, som i Virkeligheden ikke svarer til Kapitalmarkedets sande Tilstand. Jeg har allerede berørt, at det for alle dem, der virkelig ønske at se denne Sag gennemført, vil være af stor Betydning, at den bliver gennemført saa hurtig som muligt, og skønt der endnu ikke er fremkommet, men kun antydet Forslag om Nedjættelse af Udvalg, vil jeg dog allerede nu udtale, at jeg tror, at vil man have denne Sag ført igennem, bør den helst passere Tinget uden Udvalgs Nedjættelse.

Rorsgaard: Efter de Udtalelser, vi hidtil have hørt, synes det, som om dette Forslag skal have en ganske blid Skæbne. Om der end er rejst nogen Indvending imod det, navnlig imod Enkelthederne, er det samlede Indtryk af de Udtalelser, vi have hørt, at dette Forslag i sin Helhed er godt

og gavnligt. Jeg kan ikke i saa stort et Omfang dele den Anerkendelse, der er bleven Forslaget til Del; det forekommer mig endog ogsaa, at der er saa store Svagheder ved dette Forslag, at det er et stort Spørgsmaal, om det egner sig til at gennemføres i den Form, hvori det nu foreligger. Jeg er ganske enig i det Formaal, som den højtærede Finansminister stillede i Spidsen, da han motiverede dette Forslag. Den højtærede Finansminister lagde ikke Hovedvægten paa den Besparelse i Rente, som man vilde opnå ved en Omfirdning af en Del af Statsgælden, men paa, at man gennem denne Konvertering vilde naa til en Nedjættelse af Rentefoden, og dette vilde i særlig Grad være af Interesse for Grundejendommene her i Landet. Jeg er ganske enig med den højtærede Finansminister heri, jeg vil kun strække det noget videre. Det er ikke alene af Interesse for Grundejendommene, at Renten er billig, men for al økonomisk Virksomhed, hvortil der skal bruges Penge, og det er ikke af mindre Interesse for Arbejdet, at den Del af Udbyttet, som Kapitalen tager, bliver indskrænket til Fordel for Arbejderne. Jeg skal altsaa erkende, at det er et stort samfundsgavnligt Formaal at presse Renten ned af de Penge, der skulle anvendes til Produktion. Selvfølgelig maa alle være enige om, at det er en Fordel, at Statskassen kan spare Renter, at den kan slippe med 3 à 3½ pCt. i Stedet for at give 4 pCt., men jeg erkender ligesom den højtærede Finansminister, at Hovedformaalet ved denne Sags Gennemførelse ikke kan være en Besparelse i Renten af Statsgælden, men at det maa være den Forbedring af vore Kreditforhold, som derigennem kan ventes. Spørgsmaalet er altsaa dette: kunne vi gennem dette Forslag vente at opnå, hvad den højtærede Finansminister har tilfattet? Hvad angaar det ene Formaal: Besparelse af Rente, da er der vel ikke stor Tvivl derom; det er regnet ud i Anmærkningerne, hvor meget vi spare ved at indløse de 2 gamle Sterlinglaan og i Stedet for udstede et 3 pCt.s Laan. Jeg maa dog her gøre opmærksom paa, at der er en Ulempe derved: Hvis vi beholdt de to Londonierlaan af 1850 og 1861, vilde de i Løbet af en ikke meget lang Arrække efterhaanden forsvinde af vort Budget, og om vi end nu ved at optage et fast Laan, som vil være uopsigeligt i 20 Aar, komme til at spare nogle Renter, er det dog en Ulempe, at en amortisabel Gæld, som efterhaanden gaar ud af Budgettet, bliver ombyttet med en fast Gæld, der ikke kan opgives, i hvert Fald ikke i de første 20 Aar. Jeg skal imidlertid ind-